

A BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE

Cím: 5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.

Telefon: +36-66-441-156

Előkészítő: Dr. Horváth Mihály	NYILVÁNOS ülés
Véleményező bizottságok: Területfejlesztési Bizottság	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel

ELŐTERJESZTÉS
a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
2020. szeptember 17-én tartandó ülésére

Tárgy: Tájékoztató Békés megye munkaerőpiaci helyzetéről

Tisztelt Közgyűlés!

A Békés Megyei Önkormányzat felkérésére a Békés Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya elkészítette – az előterjesztés mellékletét képező – Békés megye munkaerőpiaci helyzetéről szóló tájékoztatóját.

Az elkészített anyagból kiderül, hogy a demográfiai adatok alapján idősödő társadalom jellemzi megyénket, ezért egyre nagyobb teher hárul a keresőképes lakosságra. Az országos folyamatokhoz hasonlóan Békés megyében is javultak a gazdasági mutatók. A veszélyhelyzet kihirdetéséig emelkedett a foglalkoztatottak száma és csökkent a munkanélküliség szintje. A legfrissebb adatok alapján 143.000 fő tartozik a foglalkoztatottak körébe, mely szám 2010 óta folyamatosan növekszik. A tájékoztató kitér a nyilvántartott álláskereső csökkenő számára, amelyek száma a veszélyhelyzet megjelenéséig csökkentek. 2020. év mérsékelt növekedéssel indult az álláskeresők száma, azonban a veszélyhelyzet megjelentés jelentős létszámbeáramlást eredményezett.

A foglalkoztatást elősegítő támogatások tekintetében szoros együttműködés keretében közvetett és közvetlen eszközökkel próbálják elérni, hogy a békés megyei vállalkozások stabil, kiszámítható gazdasági környezetben valósítsák meg a rövid-, közép és hosszú távú céljaikat. Nagy érdeklődés kíséri a vállalkozások alapítás elősegítő támogatási lehetőségeket, így 3413 új vállalkozás létrehozását támogatták. A kormányzati támogatásoknak köszönhetően a veszélyhelyzet idején mintegy 5500 fő munkahely megőrzését és 2713 fő elhelyezkedését tudták elősegíteni.

Információt kaphatunk a közfoglalkoztatás várható alakulásáról, valamint az eddig elért eredményekről.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztés megtárgyalását követően támogassa az alábbi határozati javaslatot.

Határozati javaslat:

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése elfogadja a Békés Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya Békés megye munkaerőpiaci helyzetéről szóló tájékoztatóját.

Békéscsaba, 2020. szeptember 10.

Zalai Mihály

**BÉKÉS MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL**

Előterjesztés

a Békés Megyei Önkormányzat

2020. szeptember 17-én tárgyalt

közgyűlésének napirendjéhez:

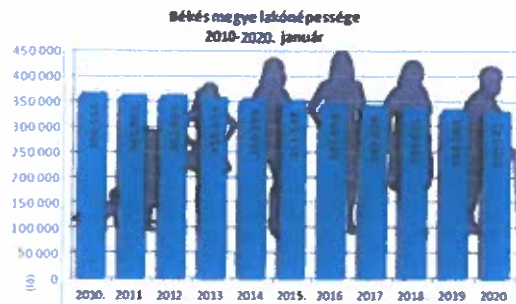
„Tájékoztató Békés megye munkaerőpiaci helyzetéről”

2020. szeptember 7.

Pántya Imre
főosztályvezető

Gazdaságilag aktív népesség

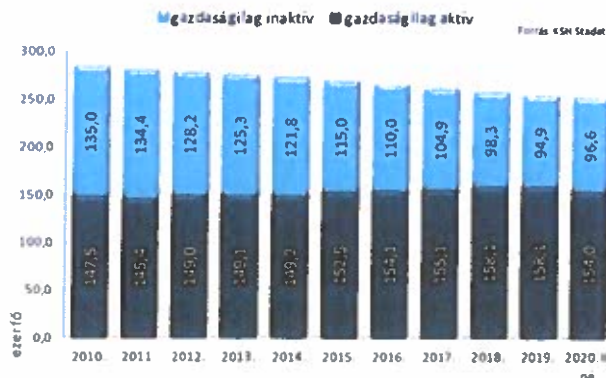
A KSH adatai alapján Békés megye lakónépessége 2020 januárjában 330 542 fő volt. A megye népességének száma 2010-2020 között 9,8%-kal, 36 014 fővel csökkent. A népességen belül a gazdasági szempontból legaktívabbnak tekintett 15-64 éves korosztály a népesség 64,6%-át adja. Az e körbe tartozók lélekszáma 2010-2020 között 13,6%-kal 33 720 fővel csökkent. A demográfiai adatok alapján idősödő társadalom jellemzi megyénket, mely miatt egyre nagyobb teher hárul az itt élő aktív életkorú népességre. A megyében az un. eltartottsági ráta¹ 2010-ben még 47,5%-on állt, jelenleg azonban már 54,8%-ot mutat.

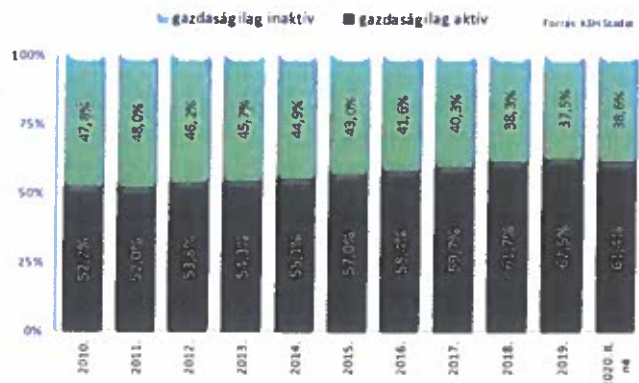
Az országos folyamatokhoz hasonlóan, a kedvezőtlen demográfiai adottságok ellenére (csökkenő népességszám, és idősödő társadalom) Békés megyében is javultak a gazdasági aktivitási mutatók; ezen belül emelkedett a foglalkoztatottság és csökkent a munkanélküliség szintje. **A veszélyhelyzet megjelenése lefékezte az aktivitási mutatók folyamatos javulását, azonban az adatok ezzel együtt is felülmúlják a 2010-ben mért értékeket.**

A gazdasági aktivitás szempontjából figyelembe vett 15-74 éves korosztályban a népességszám csökkenése mellett a 2010-2020. II. negyedévi időszakban a gazdaságilag aktív népesség száma² az időszak kezdetén mutatkozó 147,5 ezerrel szemben 2020. II. negyedévére elérte a 154 ezret. **A vizsgált 10 év alatt a gazdaságilag aktív népesség 6,5 ezer fővel emelkedett.** Ugyanezen korcsoportban a gazdaságilag nem aktívak száma mérséklődött, így egyre kevesebben maradnak távol a munkaerőpiactól.

A 15-74 éves életkori csoportba tartozó népesség gazdasági aktivitás szerinti alakulása Békés megyében 2010-2020. II. negyedév

A 15-74 éves életkori csoportba tartozó népesség gazdasági aktivitási arányának alakulása Békés megyében 2010-2020. II. negyedév

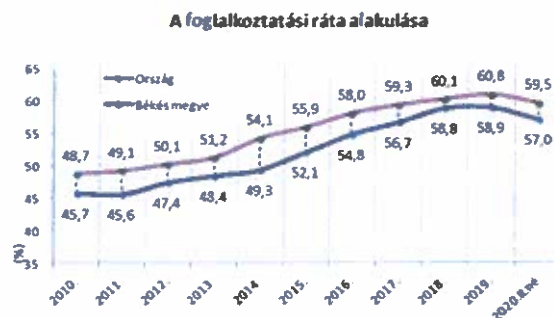

A 15-74 éves korcsoporton belül a gazdaságilag nem aktívak száma egy évtized alatt 38,4 ezer fővel csökkent. A gazdaságilag aktív és nem aktív népesség arányában az aktivitás fokozott növekedése figyelhető meg. A legfrissebb adatok alapján a megyében élő 15-74 éves népesség 61,4%-a tartozik a gazdaságilag aktívak körébe, és 38,6%-a a gazdaságilag nem aktívak közé. 2010-ben ugyanez az arány még közelített egymáshoz, akkor a gazdaságilag aktívak aránya 52,2%-ot, a nem aktívaké 47,8%-ot mutatott.

¹ Eltartottsági ráta: a gyermek- (0–14 éves) és az idős (65 éves és fölötti) népesség a 15–64 éves népesség százalékában.

² Gazdaságilag aktív népesség=foglalkoztatottak+munkanélküliek

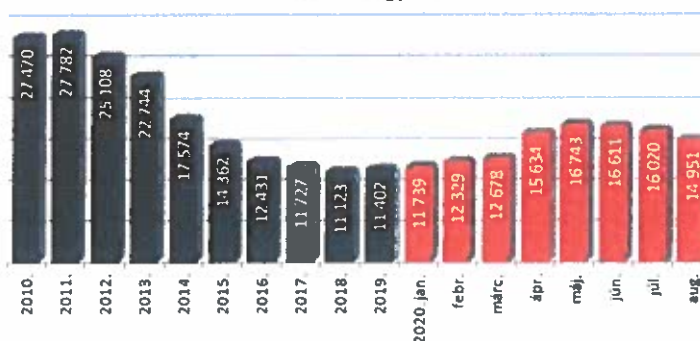
Békés megyében a legfrissebb adatok alapján 143 ezer fő tartozik a foglalkoztatottak körébe. Az e körbe tartozók száma 2010-től folyamatosan növekszik; a tíz évvel ezelőtti 129,2 ezer fős létszám 13,8 ezer fővel emelkedett, ami 10,6%-os létszámbővülést jelent. A foglalkoztatási ráta Békés megyei értéke 2010-ben 45,7% volt, ami az elmúlt években folyamatosan növekedett, s a legfrissebb mérés idejére összességében +11,3%-ponttal változott. A gazdaságilag aktív népességen belül a foglalkoztatottak aránya Békés megyében jelenleg 57%-ot mutat. A megye ezen mutatója nem éri el az országos értéket. A foglalkoztatási arány követi az országos tendenciákat, 2019-ig folyamatosan növekedett, majd az utóbbi időszakban a veszélyhelyzet hatására mérséklődés állt be. A jelenlegi adatok szerint a foglalkoztatási arány megyénkben 2,5%-ponttal marad el az országos átlagtól.

Nyilvántartott álláskeresők

Békés megyében a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökkent a veszélyhelyzet megjelenéséig. A vizsgált időszakon belül 2011-ben rögzítettük, a gazdasági válság utáni évek legmagasabb nyilvántartott álláskereső létszámát, amikor havonta átlagosan 27 782 fő szerepelt a regiszterben. Az állást keresők száma ezt követően éves szinten 10% körüli mértékben csökkent, majd 2014-ben jelentős zuhanással 22,7%-os, majd 2015-ben 18,3%-os mérséklődés jellemezte. Ekkorra Békés megyében a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által nyilvántartott álláskeresők száma 14 ezer főre esett vissza. Az álláskeresők számának csökkenése 2018-ig tovább folytatódott, évente 5-10%-os mérséklődéssel, majd 2019-ben a csökkenés megállt, és feltételezhetően megközelítettük a munkanélküliség „természetes szintjét”, ami megyei szinten 11 ezer fős nagyságrendet jelentett. A 2020-as év mérsékelt növekedéssel indult, majd a veszélyhelyzet megjelenése jelentős létszám beáramlást eredményezett. Márciusról áprilisra több mint 3,5 ezer fő került nyilvántartásba, majd további mérsékelt növekedéssel az álláskeresők száma májusra megközelítette a 17 ezer főt (16 743 fő). A gazdaságvédelmi intézkedések és a munkaerőpiac élénkülésének hatására a nyári hónapok folyamatos mérséklődést mutatnak. **Augusztus végére 15 ezer fő alá (14 951 fő) csökkent a regiszterben lévők száma**, és a kedvező gazdasági folyamatok fennmaradása esetén a nyilvántartott álláskeresők számában további mérséklődés várható.

A nyilvántartott álláskeresők havi zárólétszámának alakulása Békés megyében

Foglalkoztatást elősegítő támogatások

A gazdasági növekedésben, a nemzetgazdasági szintű versenyképesség erősítésében és a foglalkoztatásban a nagyvállalatok és a KKV-k meghatározó szerepet töltenek be, így a Békés Megyei Kormányhivatal szempontjából kiemelt fontosságú, hogy erős, innovatív és növekedésorientált vállalkozásokra támaszkodhasson a gazdasági célkitűzések megvalósításában. A gazdasági célok elérése érdekében fontosnak tartjuk, hogy a Békés megyei vállalkozásokkal szorosan együttműködve, munkájukat és igényeiket kiemelt fontossággal kezelve, fejlődésük, érdekében beruházások elősegítését és ösztönzését célzó lehetőségeket és intézkedéseket biztosítsunk számukra.

A szoros együttműködés keretében közvetett (pl. kiszámítható szabályozás, adminisztratív terhek csökkentése), és közvetlen (pl. vissza nem térítendő támogatások, képzési programok) eszközökkel kívánjuk elérni, hogy a Békés megyei vállalkozások stabil, kiszámítható gazdasági környezetben valósíthassák meg rövid-, közép és hosszú távú céljaikat.

A támogatások közül évek óta kiemelt érdeklődés kíséri a „mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak támogatását”, amely pályázati konstrukció vonatkozásában a **Békés megyei vállalkozások országos szinten is az egyik legnagyobb számban részesültek támogatásban**. E támogatási konstrukció keretében Az elmúlt 10 évben 523 Békés megyei vállalkozás részesült összesen 5,747 Mrd. Ft támogatásban, amelynek segítségével 8,3 Mrd Ft összegű beruházást tudtak végrehajtani. A beruházások 2 827 fő foglalkoztatását és 5 457 fő munkahelyének megtartását segítették elő.

Szintén nagy érdeklődés kíséri a vállalkozások alapítását elősegítő támogatási lehetőségeinket, amelyek segítségével az elmúlt 10 évben **3 413 új vállalkozás létrehozását támogathattuk**.

A veszélyhelyzet előtti időszakra megyénkben is eljutottunk odáig, hogy a térség foglalkoztatásában az egyik legfontosabb kihívást immár a munkaerőhiány kezelése jelentette. Ennek mérsékléséhez járul hozzá, hogy a kormány intézkedéseinek köszönhetően két munkásszálló megépítésére is lehetőség nyílt Békés megyében (Orosháza, Füzesgyarmat).

Az ez év tavaszán kialakult veszélyhelyzet a kedvező munkaerőpiaci folyamatokra is negatív hatást gyakorolt. Azonnal érezhető változásként megindult egy elbocsátási hullám, illetve sok munkáltatónál bizonytalanná vált a dolgozók további alkalmazása, emellett jelentős számú egyéni vállalkozás függesztette fel, vagy fejezte be működését. A nyilvántartott álláskereső regisztrációjába hirtelen több ezren áramlottak be. A megváltozott munkaerőpiaci folyamatok a **foglalkoztatási támogatások azonnali átstrukturálását tették szükségessé**. Ennek keretében olyan eszközök kerültek bevezetésre, amelyek azonnali segítséget kívántak nyújtani a munkaerőpiac résztvevőinek.

A kialakult veszélyhelyzettel összefüggésben a foglalkoztatási támogatások a gazdasági szereplőknél kialakult gazdasági helyzethez igazodóan két csoportra különültek el:

1. meglévő munkahelyek megőrzését elősegítő támogatások (csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása; a kutatási, fejlesztési és innovációs (KFI) szektor magasan képzett munkavállalóinak bértámogatása)
2. létszámbővítést elősegítő támogatások.

A kormányzati támogatásoknak köszönhetően a veszélyhelyzet idején mintegy 5500 fő munkahely megőrzését, és a kialakult veszélyhelyzet ellenére **2 713 fő elhelyezkedését tudtuk elősegíteni Békés megyében**.

Azoknak a munkavállalóknak, akik számára a nyílt munkaerőpiac nem nyújt elhelyezkedési lehetőséget, az önkormányzatoknál megvalósuló közfoglalkoztatási programok kínálnak alternatívát. A gazdasági mutatók javulásával mérséklődött az e körben dolgozók száma azonban a veszélyhelyzet megjelenésével kisebb létszámnövekedés történt. Békés megyében, 2020 júliusában **6 366 fő számára biztosítja a közfoglalkoztatás a mindennapi megélhetést**.

Jelenleg a 2020. évi közfoglalkoztatási programok megvalósítása folyik, a programok jellemzően 2021. február 28-ig tartanak. A Belügyminisztérium által biztosított források felhasználásával a közfoglalkoztatás Békés megyében jelenleg három programcsoportban folyik, a hosszabb időtartamú, a járási startmunka és az országos közfoglalkoztatási programokban.

A közfoglalkoztatás alakulását tekintve feltétlenül kedvező eredménynek tekinthető, hogy a Gazdaságélénkítési Programnak köszönhetően az idén két újabb település részesülhetett megyénkben összesen 210 millió Ft beruházási típusú közfoglalkoztatási támogatásban (Csanádapácán egy présüzem, Nagykamaráson vándorfólia épülhet meg a közeljövőben).

Jelenleg a közfoglalkoztatási programok esetében olyan tartalommal rendelkezünk, mely hozzávetőlegesen 300-500 fő közfoglalkoztatási programba bevonását biztosíthatja, amennyiben a megye munkaerőpiaci helyzetében beálló változások, vagy a járvány gazdasági hatásai azt szükségessé teszik.